

ΨΥΧΑΡΗΣ

Η ΑΡΡΩΣΤΗ ΔΟΥΛΑ

Μπορεί λοιπόν η Μοιρίτα και για την Κατινούλα να κλαιγε στο μαξιλαράκι της τη νύχτα, να γίνεται άξαφνα δέφτερη φορά όρφανή. Πέθαινο είναι πώς δύσκολο της έπεφτε να κίνη χωρίς την άχωριστη συντροφισσά της, που κι άρρωστη δεν την άφρινε, παρά πήγαινε πλάγι της όλη μέρα, να τη βρωτήση το ένα τάλλο, να την περιποιήθ, να της πη και τα μυστικά της. Λές και τη γύρεβε, λές και την ήθελε πάντα στο σπίτι, γιατί άπαράλλαχτα καθώς κι ο Άντρεάς, να που ανέβαινε ταχτικά κ' η Μοιρίτα στην κάμαρα της Κατινούλας ή σκούπιζε κάτω, να να την πρόσμενε τάπόγεμα, τη βελουδένια την πολυθρόνα όπου συνήθιζε να στρώννεται ή άρρωστη, προτού φύγη. Άπό τον πόθο της να τη φανταζεται μαζί της, τα στοχαζότανε άφτά, όχι μαθές άπό μίμηση, άφου δεν έβλεπε τον πατέρα μήτε νάνεβαί-νη άπάνω μήτε στην πολυθρόνα την άδειαν ή νάνκουμπά συλλογισμένος. Έτσι όμως μέσα μας συχνά ζή και κινείται άλλος άθρωπος που ενώ θαζόουμε πώς είμαστε μόνοι, άπό την κούνια όπου κοιτόμεστα, μεγαλώνω όλοένα στα σωθικά μας

Ο Άντρεάς διασκέδαζε κάποτε με τον άλάθερο καθρέφτη το ζωντανό που του έδειχνε ή φύση. Παρατήρησε μιά μέρα πώς σαν τον ίδιο είχε κ' η Μοιρίτα τη μανία να βαστά σημειωματάρια, και τότες ένοιωσε για ποιά λόγο τον παρακαλούσε πολλές φορές να της ξαναδιαβάση μερικές φρασούλες, που του έγραφε ή Κατινούλα. Βρήκε στο τραπέζάκι της ξεδιπλωμένο ένα μικρό κατάστιχο, και είδε πώς κοντά κοντά σε κάτι σημειωσούλες για την υγεία, με τη μερομηνία της ή καθενιά — ή όρεξη λαμπρή, ο ύπνος αξιόλογος, λίγη θερμότητα κτλ. — έβαζε φαρδιά πλατιά ή Μοιρίτα και τάκόλουθα: «Τά καταχάρηκα όσα μου λέτε, αγαπητέ μου άφέντη, για τον άγγελό μου. Ναι, το ξέρω πώς είναι καλή, πώς συχνά με συλλογιέται, πώς φίλα μ' αγαπά και το πιό βέβαιον άπ' όλα, πώς ή φύλη της σταθήκε πάντα πιστή. Για τούτο και περίσσια τη λατρεύω και την καμαρώνω κ' είμαι περήφανη για την όμορφιά της. —Νά μου φιλήσετε τη γλυκειά μου τη νουσοκόμα, τάγγελοδι μου με το χρυσό του το καρδούλι, που ύστερις άπό το λουτράκι της θυμήθηκε να μου γράψη άπάνω σε χαρτί στολισμένο άπό τα χεράκια της και μου έστειλε τη φημεριούλα της, να με κάμη να γελάσω. Νά της δώσετε άφτους εδω τους μενεξέδες, γιατί το ξέρω πώς φύλαζε με στοργή το μικρό το φύλλο που της έστειλε τα προπερασμένο καλοκαίρι άπό το Μπ...», σε χειροεργήθηκα. Έγώ σας το λέω κι άκούτε με, άφέντη, πώς δεν ύπαρξε ποτέ ούτε στον ούρανό ούτε στη γη, πώς δε θα ύπαρξη ποτέ παρά ένας άγγελος, το Μοιρίτα τάγαθά.» Άλλού πάλε την έφαριστούσε για ένα κεντηματάκι που το φρόντισε ή Μοιρίτα μοναχή της: «Όλα, όλα τα φίλητα φίλησα το χεράκι που τό κοψε, που τόρραψε, που έβαλε την κορδέλλιτσα κι άλήθεια μου θαζόεφα πώς το κέντημα μύριζε το λαγουδάκι το ζηλεμένο, τον άγγελό μου.» Σε κείνο το μέρος, άπό το ξεθολωμένο το μελάνι, φάνηκε του Άντρεά πώς είχε στάξει ένα άκχι άπό τα μάτια της μικρής. Παρακάτω έγραψε με το χέρι της ή Μοιρίτα: «Ίσως ποτέ μου δεν την ξαναδώ.»

Ράγισε ή καρδιά του. Νά τη σώση, να τη σώση, έχει δεν έχει, άφου την έφερε σε τέτοια κατάσταση. Χρέος του άπαράτητο, και στην ψυχική φουρτούνα που έβραζε τώρα στα στήθια του, φανταζότανε πώς το χρέος του, ίδια ή Κατινούλα του το φώναζε. Άλλαζε, παραμόρφωνε, χαλνούσε τη σημασία κάθε γραμμής που διαβαζε στα γράμματά της. Η Κατινούλα είχε μεγάλη άφοσίωση, μεγάλο σέβας για

την Άννα, που ή ζαπλωμένη κάπως άπάνω στον ήσυχο το νού της άφρημάδα, έμοιαζε τώρα σε βέλο να ξεσκίζεται δώθε κείθε και να της πονη άπό τον κίντυνο της Κατινούλας, άπό το βάσανο του λατρεμένου της άδερφου. Στοχαζότανε κι άφτη όλοένα τι να κάμη για την άρρωστη, πώς να της δώση θάρρος, τί λόγια τρυφερά να της πη. Και βέβαιον πώς το κατάφερε περίφημα με την έγκολλη της καλοσύνη, άφου ή Κατινούλα, που έβρισκε για τον καθένα τον άρμολούμενο το λόγο, μνηούσε τάκόλουθα του Άντρεά για να τα δείξη της Άννας: «Άφέντη μου, ή Κυρία μου έγραψε χαριτωμένο θεόγλυκο γράμμα: θίλω άπό το στόμα σας να τάκούση πώς πήρε στην καρδιά μου θέση πιό έκκριθ ή άπό τη μάννα μου την ίδια, που ως τόσο πολύ πολύ την άγαπούσα. Κ' είναι άλήθεια.» Μά ο Άντρεάς την άλήθειαν της Κατινούλας σε να μην την ένοιωσε και σφίσθηκε άλληνε. Σά μάννα της ή Κατινούλα μόνο την Όλια μπορούσε ναγαπήση. Την Όλια εκείνη τη στιγμή θα συλλογίστηκε. Γιατί; Γιατί αν είτανε ή Όλια ζωντανή, δε θα την άφινε να κακοπάθ, να χαθθ! Την Όλια παρακαλούσε λοιπόν ή καμημένη να τη γλυτώση, και τόντις ή Κατινούλα ίσως την Όλια να θυμήθηκε, μιλώντας για τη μάννα της τη μακαρίτισσα, ίσως άπό συγκίνηση βαθιά να συνέδεσε τότες στο λογισμό της την Όλια με την Άννα. Σύβριξα όμως ταράχτηκε ο Άντρεάς. Θάρρεψε πώς κ' ή Όλια του πρόσταζε πια να βάλη τα δυνατά του, να φερωνθ ή ψυχή και σώκα στη γατριά, για να μην ξαναγίνουσε όσα μιά φορά γενήκανε. Κ' ενώ με τέτοιο νόημα διαβάζε τη φράση της Κατινούλας, κοίταζε με το μάτι του καρφι κάθε λεζούλα, κάθε ψηφί, κάθε κόμμα, συναδέρφωνα με το κοίταγμα τη θέληση, έσπρωχνε μ' ένα κίνημα σίγουρον κι άπότομον τα θεληματικά του όλα ως την κάμαρα εκεί κάτω μακριά της Κατινούλας και κουρασμένος, τεντωμένος, όρθιος, ψιθύριζε πάλε κάτι καινούρια του παρακάλια, με πάθος και ρυθμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑ'.

Φως κι άπο μέσα

Ο Άντρεάς στα γράμματα της Κατινούλας δε γύρεβε μονάχα όσα ποθούσε ή διψασμένη του ή καρδιά παρακαλουούσε και το θεράπεμα που της συβούλεψε ο κ. Σεβιλιάς. Ο Άντρεάς, άμα του έλεγε τίποτις ή Κατινούλα που του φαινότανε ύποφο — και ύποφο τί δεν του φαινότανε; — άμείσως έπιανε την πέννα του, να γράψη πότε στον ένα γατρώ, πότε στον άλλο, να βρωτήση, να μάθη κάποτες να τους δώση και τη γνώμη του, σε να μην πέρασε άκόμη ο καιρός όπου έρχόντανε σπίτι του οι γατρωί και δεν άποτέλειωνε να κουβεντιάξη μαζί τους για τα καθέκαστα της άρρώστιας. Έγραφε, άπάντητη όμως δε λάβαινε καμιά. Ο κ. Σεβιλιάς το είχε άπαράβιατη άρχη πώς ο γατρός δεν πρέπει να γράφη το γράμμα του, λεί, πάντα θα παραξηγηθθ ή άλλο τα λόγια κι άλλο τα γραψίματα. Δεν το κουνούσε. Ο κ. Κούρης πάλε, δεν είτανε δουλειά του τα ραδιογραφικά και δεν ήξερε. Ο ραδιογράφος ο κ. Χουίταρης σώπαινε κι άφτός, γιατί έτσι μοιάζει να το πρόκρινε. Στοχαζούμενος, προσυλαχτικός άθρωπος, που δεν ήθελε στα μπόσια να λαλήση, που δεν ήθελε μήτε να παραφουσκώσουνε άπό ένα του λόγο, μήτε και να πέσουνε οι έλπιδες του Άντρεά που ίσως και να φοβότανε άπό φυσικό του μήπως και τον πάρουνε για φαπλατά πρόσμενε τάποτελέσματα, προτού άνοιξη το στόμα. Βλήθηκε κατάκαρδα στην ύποθεση. Δεν του έλειπε και το φιλότιμο. Νά μην τα μασούμε, πάσκιζε τα δυνατά του να πετύχη, όχι μόνο για την Κατινούλα, όχι μόνο για το γνωστό καθηγητή που θα το διαλαλούσε στα Παρίσια, μα και για την έπιστήμη την ίδια. Φαντάσου τόντις! Πρώτη φορά που γινότανε τέτοια δοκιμή. Ως τα τότες ή ραδιογραφία δε σ' άγγιζε παρά ζώπετσα. Και τώρα να που έμπαινε κι άπό κάτω άπό το πεισι να που έμπαινε και μέσα σου το φως. Όταν

περχυθθ ήλότελα και στην ψυχή και στον οργανισμό μας, όταν κι άπό μέσα φωτιστούμε, μή ως δε θα κτέχουμε πια τότες, μήπως δε θαπολάψουμε άλάκαιρη την άλήθεια, μήπως με την άλήθεια δε θα κανονίσουμε και τη ζωή;

Ο Άντρεάς, που τα συλλογιότανε κάποτες άφτά, θα πεθυμούσε ώρα την ώρα να βλέπη με τα μάτια του αν ή άρρωστη πρόδεβε ή όχι, τουλάχιστον θα του άραζε να τον πληροφορούσανε οι γατρωί. Μπορεί πάλε πιό σίγουρα να τον πληροφορούσε ή Κατινούλα με την άφείεια που του τα κατάστρωνε στο χαρτί, γιατί στα γράμματά της του τάβαζε ταχτικά ταχτικά όσα ήξερε, όσα της κάνανε, όσα έπασκε ή καμηνούλα, κ' έπασκε κάμποσα που μόλις τάπομάντεβες άπό το ύψος της έκείνο το προθύμο, άπό τα τρυφερά τα λόγια της, τόσο κρητιότανε, τόσο κυβερνούσε τη θέλησή της. Του Άντρεά όμως, και τάχαμνά τα μολογούσε, άφου έτσι πρόσταζε ο άφέντης. Την παρακινούσε και κάτι άλλο: σαν το καλό, το έξυπνο παιδί που σου σμίγει την άγάπη του με κάποια μαργαλιά, με το σκοπό να σου δείξη πώς το κατάφερε δε και μπήκε στο νόημα σου, το ίδιο κ' ή Κατινούλα το νοστιμέφτηκε, να δη ο Άντρεάς πώς είναι άξια και του λόγου της να βαστά κατάστιχα, και για τούτο, του άράδιζε τα καθέκαστα, του σημείωνε ως και τις θερμοκρασίες. Κι άπό κεί περισσότερο, σαν το ζέταζες, καταλαμβάνεις τη μοναδική της την άφοσίωση, άκουγες το χτύπημα της καρδιάς της παρ' που θα σου το φανέρωνε ζάστερες κουδέτες της άγάπης, έπειδή ο λαός, τάπλοϊκά, τα κατάβηθα τα αίσθηματά του, δεν τα λεί, σου τα κανει προκμτα.

Βέβαιον πώς μήτε άσφαλη ή όρθογραφία μήτε σφιχτόδετη λογική στην άφήρηση, έπρεπε να γυρέβης στα πεζά της. Διόλου δεν την έμελε για την πανάληψη και σου καθίζε μιά λέξη άπανωτά και ζέγονιαστα όσο της έστεργε, τα δηγότανε όπως της έρχόντανε, φάνει να μην ξεχάση τίποτις: να μην της ξεφύγη, γιατί άκόμη και σαν έγραφε ή Κατινούλα έλεγε πώς δούλεβε τον άφέντη κ' είναι άνάγκη, σωστή σωστή να γίνεται κάθε δουλειά σου. Με την προσοχή της, με την άτεχνη την τέχνη της κατανοούσε να σου τα παρασταίνη και πιό ζωντανά. Ο άρρωστος ζέρει πολλά που ο γατρός ούτε τα ύποψιαζεται. Κάμποσοι πόνοι της, κάμποσα ντέρτια της μπορεί να βαστούσανε άπό τη ραδιογραφία ή να πηγαίνανε ταιρι ταιρι, χωρίς να το παρατηρήση ο ραδιογράφος. Η Κατινούλα όμως παρατηρούσε τα παρχμικρά την πέμτη βραδι, έφτά του Χριστού, που είτανε πια ο Άντρεάς στο Παρίσι, δυσχερεστήθηκε ή Κατινούλα με τη θερμοκρασία της και στο γράμμα της των όχτώ, παρασκεβή, του ζηγούσε πώς ανέβηκε το θερμομέτρο, κ' ίσως να μη γελάστηκε στην ξήγησή της, έπειδή τόντις, και προτού άρρωσθήση, με το φινό, το μιγάγγιχο φυσικό της, με το φιλότιμο, με την έβαιστησία της, ένας λόγος την έβαζε άνω κάτω, κοκκίνιζε, άναφτε, κακοκάρδιζε, άφτη που γελοίες όταν έμελλε να χειρουργηθ και που αστίγιζε ο κόσμος με την άντεξία της. «Άκούστε τώρα να σας πω: πρέπει να ξαναρθώμε στα ψεινά, ή ώρα έξη τάπόγεμα που ο κ. Σεβιλιάς έφυγε άπό την κάμη μου» έρτασε στις πεντέμιση, τρία λεπτά προτού τραβήξω το θερμομέτρο άπό την άμασκάλη μου. Του είπα πώς είμουνε βέβαιη πώς είχα 38°, δίγως κ' άνε να κοιτάξω το θερμομέτρο. Μου είπε πώς διόλου παράξενο δεν είναι. Καλά! Μά δεν έπρεπε ναρθθ τίποτα ώρα ο βλογημένος να μ' άνησυχήση στο θερμομέτρο, και σταναχωρέθηκα: είμουνε πολύ καλά, το πρώτ 36°, λοιπόν έπρεπε να κη ή θερμοκρασία καλή και το βράδι. Προσμένω, ξαναμετρώ στις έννιά και δέκα, για να ζέρετε, 37°3' να ή σωστή θερμοκρασία που για σίγουρον θα την είχα και στις πεντέμιση, αν έμνησκα μόνη έσεις μου μάθατε να θερμομετρούμαι ήσυχα ήσυχα και με δυσαρεστεί σε δε μ' άφίνουνε, γιατί έγω θέλω πάντα μου να σας καλοκαρδίζω.»

Στο ίδιο γράμμα του δηγότανε ή Κατινούλα και την πρώτη βίζιτά της στο ραδιογράφου. Της άρεσε: «Αγαπητέ μου άφέντη, έρχουμαι άπό το λέ-

γόμενο τον κύριο πήγα με άμαξι, νομίζοντας πως είναι μαυριά, κ' είναι κοντά κοντά, εκεί πέρα στο Πεδίο της Μάχης. — Έδω στάθηκα στο γραψιμό μου, ο κ. Σεβιλιάς κουβέντιασε καμιά είκοσαριά λεπτά μαζί μου, καθισμένος στην καρέκλα· είναι πέντε και τέταρτο. Υποθέτω πως θάχω σήμερα κάμ' ψωση θερμοκρασία. Θά ζαναμετρηθώ το βράδι για σάς· προσμέναμε κανένα τέταρτο της ώρας του κύριου άφτου που σάς είπα και γυρίσαμε στις πέντε παρά τέταρτο. Δέ με κούρασε διόλου και διόλου δέν πόνεσα. Ο κ. Σεβιλιάς μου λέει πως νοιώθει κανείς μόνο ύστερις από έφτά όχτώ μέρες· άφτός ο κύριος με βώτησε θά θά μπορέσω νά ζανάρθω τήν τρίτη και του άποκριθηκα πως ίσως θά είμαι άδιάθετη και μου είπε πως νά του τό πώ τήν τρίτη πρωί που θάρθη στην Κλινική. Τώρα θάναπαφτώ λιγάκι και θά μετρηθώ σ' ένα τέταρτο. — Άγαπητέ μου άφέντη, 37°3 και τό πρωί, 36°5. Λαμπρά. Δέν τό πιστεύω. Θάστε φαριστημένους μαζί μου.» Μά φαίνεται πως δέν πήγανε τά πράματα βολοί, επειδή τήν άβριανή, σάββατο, έννιά, ζακολουθούσε· «Άς γυρίσουμε πίσω στις έξη και τέταρτο, ψές τό βράδι· μου κουβέντιαζε ή κ. Μαρία ήσυχα στην κάμερή μου. Νά σάς άξαφνα ένας πόνος που μου πιάνει όλο μου τάριστερό τό πλεθρό από τή μέση ως τό βυζί άπάνω, και μάλιστα πήγαινε πιό άπάνω άκόμη από τό βυζί. Δέω τότες στις νοσοκόμες μου πως άν μπορούσα νά ζαλαφρωθώ είμαι βέβαιη πως άμέσως θάμαι καλύτερα, γιατί πρέπει νά σάς πώ κιόλας πως τό πρωί δέν είτανε ή κενωσιά μου άρκετή, άν και στοργυλωτή, όπως τις θέλει ο γιατρός. Όρίστε που και πάλε ζαλαφρώνουμαι, μά ο πόνος μου δέ λιγοστέβει· ζητώ της Βιχτώριας νά μου βάλη σάκκο ζεστό, και μου έκαμε λιγάκι καλό. Μπόρεσα κ' έφαγα τόντις με κάμποση όρεξη· στις όχτώ, είμουνε πλαγιασμένη μ' ένα δέφτερο σάκκο και στις έννιά έσθησα τό κερύ· στις έννιάμιση ο πόνος διαλύθηκε όλότελα και στις δέκα κοιμόμουνε. Σήμερα τό πρωί, ζύπνησα λιγάκι κουρασμένη, άν και κοιμήθηκα πολύ καλά, μά έβλεπα όνειράτα όλη τήν ώρα. Θερμοκρασία, 36)6 1/2. Θά καταλάβετε άραγες; Δέν ζέρω πως νά τό γράψω σάν έχει πολλά δέκατα. Φτάνει έσείς νά καταλαβαίνετε και δέ με μέλει. Μήν άνησυχήτε για τόν πόνο τό μικρόν.» Όλα σάς τά λέω, μά ζέρω πως είχα και στό σπίτι πολλές φορές τόν ίδιο πόνο. Θά σάς πώ μάλιστα πως σά νά τόν έννοιωθα και προτου πάω στού κ. Χουίταρη και δέν πιστεύω νά τόν άβγάτισε άξαφνα ή ραδιογραφία. Του τόν ζήγησα τόν πόνο μου, που είτανε τότες μικρός μικρός, λέγοντάς του πως έμελα γλήγορα νάδιαθετήσω και πως ίσως για τούτο πονούσα μιá σταλούλα. Πρέπει νά σάς πώ άκόμη πως τό τραπέζι όπου είμουνε ζαπλωμένη, για τό ραδιογράφημα, με τό πικραμισάκι μου μονάχα, δέν είτανε μαλακό μαλακό. Είχα ένα μαξιλλαράκι για τό κεφάλι, μά ή θέση που πρέπει νά μνήσκω μισή ώρα περίπου είναι κοπιαστική. Και νάκούγατε τόν κρότο της μηχανής όσο γυρίζει! Τραβούνε τόν μπερντέ κ' ή κάμαρα γίνεται σκοτάδι· βλέπετε μόνο τό φώς στο γυάλινο μέσα τό διάφανο τάβγό που σάς τό βαστούνε από πάνω από τό ύπόγαστρο, έτσι τό λέει, επειδή δέ θέλει νάρχιγη άμέσως με τή φούσκα, μέσα δηλαδή και τή θεραπέδεια άπ' έζω· φαίνεται πως πάει τό φώς ίσα με κάτω, μά πιό δύσκολο παρά όταν πάση κατεφτείας τή φούσκα. Δέ με πόνεσε διόλου όσο είμουνε κεί· μπορεί κατόπι μονάχα νά με κούρασε λιγάκι.» Και τόντις, τήν άβριανή που του τάγραφε άφτά και του τά ξεδιάλιζε, που του γέμιζε μάλιστα δώδεκα κόλλες χαρτί, έννοιωθε, λέει, πως δέν της έλειπε ούτε δύναμη ούτε κουράγιο, κι όμως ή θερμοκρασία 38°3· «πολύ πιθανό από τή φούσκα νά προέρχεται, άφού καμιά όρεξη νά κλάψω δέν έχω και δέν έκλαφα μήτε χτές μήτε σήμερα. Όλους σάς πάντα μου σάς βλέπω μπροστά μου.»

Και πάλε τήν άκόλουθη μέρα, κεριακή, δέκα, που δέ ραδιογραφήθηκε, άπορούσε κι άξαφνα έλεγε του Άντρία, στο τέλος του γραμματιού της. «Άγαπητέ μου άφέντη, τώρα τί θά πητε; Είμαι μόνη μου από τις τρεισήμιση, αίστάνουμαι πως πηγαίνω πολύ πολύ καλά, πεινώ, κ' ή θερμοκρασία 38°5!

Άλήθεια που είτανε 37° τό πρωί. Όταν ή Βιχτώρια έρθη, δέ θά της άρέση για βέβαιο. Μά έγώ δέν τό κουνώ, είμαι ήσυχη και τίποτις δέ με πειράζει. Άμα ή άδιαθεσία μου περάτη, θά σιάξη κι άφτό, γιατί όπως τό είπα του κ. Χουίταρη, σήμερα άδιάθετησα. Και δέν ζέρετε; Ο κ. Κούρης, τό μεσημέρι, χούμησε στην κάμερή μου, και καλά νά βγώ περίπατο, ζαιτίας του λαμπρού του καιρού, νάνασάνω καθαρίο άέρα. Για τούτο, καθώς σάς τόγραφα πιό άπάνω, κάμαμε τόν ώραίο τό γύρο ίσα με τό στόμα του λιμνιού, μιάμιση ώρα με τάμαξι. Έγώ σήμερα θά προτιμούσα νά μείνω πλαγιασμένη. Μά δέν τό μετάνοισα που σηκώθηκα. Θά ήθελα νά βρέξη άβριο, για νά δώ ά δέ φταίει κι ο άέρας. Έτσι νομίζω. Τό μόνο που σάς ζητώ και που σάς παρακαλώ είναι νά μή σάς πιάσουνε οι άνησυχιές και νάρχισετε πάλε, άφέντη μου, νά γράφετε δεξιά κι άριστερά. Τίποτα, τίποτα δέν είναι.»

Ο καημένος ο Άντριάς ταραχτήκε· ίσια ίσια έτυχε νά μνήση άφτός του κ. Κούρη νά παραγγείλη της Κατινούλας ένα δυό καλούς περιπάτους, γιατί του τό συβούλεψε ή Άννα, και σάν άθροπος συχασμένος που δέ ζέρει ποιόνε νά πρωτακούση κι όλα τά γιατρικά του φαίνονται άμέσως άξιολόγα, βιάστηκε νά είδοποιήση τόν Κούρη που από τέτοιο λόγο πετάχτηκε της Κατινούλας. Φαντάσου, στη θέση όπου βρισκότανε ή άβρωστη, νά κρούση, κι ο Άντριάς νά τό φταίη! Και κοίταζε που τήν άβριανή διαβάζει στο γράμμα της τζακούλα, μισοτυλιγμένα τά δυσάρεστα μέσα σέ καλύτερα μαντάτα, πιθανό για νά μήν τρομάξη· «Δεφτέρα, έντεκα του Χριστού. Άγαπητέ μου άφέντη, γέλασα πολύ με τό σημερινό τό ταχυδωμείο, γιατί κατάλαβα πως ή Μοιρίτα και σεις τά ψήνετε πολύ νόστιμα για νά με παίρνεται κατόπι στο ψιλό. Σήμερα τό πρωί ζύπνησα λιγάκι πιό άναπαμένη παρά τις δυό τελεφταίες νύχτες. Είχα 36°5—σωστά τό γράφω; Θάρβω πως τό βράδι θά είναι ή θερμοκρασία μου καλύτερη, μόνο που έχτες τό πεθυμούσα, σήμερα νά βρέξη και νά που έχουμε θεόγλυκο καιρό. Θά βγώ λοιπόν περίπατο, στις δυό, μιá ώρα με τάμαξι, άφού ο γιατρός τό θέλει. Θά σάς δηγηθώ τόν περίπατό μου, σά γυρίσω. Θά σάς γράψω πολύ πολύ πιό λίγο σήμερα, για νά μή μου άνησυχήτε πως κουράζουμαι. Είναι τώρα μιá τό μεσημέρι και σωστά μιá ώρα που προγεμάτισα. Κάθουμαι μπροστά στη φωτιά. Σας γράφω στά γονατά μου, γιατί μ' όλα τά κόρονουα που κείνε, δέν τό κατορθώνω νά ζεσταθώ. Σας βεβαιώνω πως καθώς τόλεγα της Βιχτώριας στη στιγμή, δέ θά ξεπερνά ή θερμοκρασία μου τους 36°. Παγώνω μέσα στη φωτιά μ' όλα μου τά βούχα. Μου λένε πως είναι ή χώνεψη· μά χωνέσω πολύ καλά. Έσαγα στο πρόγεμα, όπως με βλέπετε, τό μισό από δυό μεγάλα πιάτα κρέας και άλάκαιρο πιάτο πατάτες. Άποκοιμήθηκα έχτες στις έννιά και ζύπνησα στις όχτώ· διόλου δέν είναι τό λοιπό για νά με λυπάστε.

— Άγαπητέ μου άφέντη, δέ θά πητε πως είμαι άνω κάτω· νά που άποκοιμήθηκα στο γράμμα μου άπάνω! Είναι δυό παρά είκοσι. Θά τοιμαστώ για τόν περίπατο. Σίγουρα θά μ' άποκοιούσε ή φωτιά και τώρα ζεστάθηκα πολύ όλοφα. Τή νύχτα, σάν ζύπνησα μιá φορά, τό φεγγάρι περιέχυνε με τις χρυσές του άχτίδες τήν κάμερή μου, καθώς και τώρα που ζυπνώ τήν περιέχυνει ένός ήλιος ώραιότερος παρά τόν είδα πέρι του Σταθρού, όταν πήγαμε και χειρογραφήθηκε. Θάρβω πως είναι καλό σημάδι.»

Συλλογίστηκε ο Άντριάς νά μήν άνακατόνεται πιό στο τί πρέπει στο τί δέν πρέπει νά κάνη πέρα μακριά του ή Κατινούλα, μήπως τά χαλάση όλα, θέλοντας όλα νά τά σιάξη· μά μόλις τάποφάσισε, κι άμέσως χίλια δυό του παραδείρανε τό μυαλό. Γιατί νά τήν άφήτουνε νάβγη; Άχ! και γιατί νά μήν είναι σιμά της; Και τί σημαίνει τό κρύο εκείνο; Και τί γίνεται ή σπουδία ή δουλειά; Η ραδιογραφία πως πάει; Θά φελίση άραγες ή θά βλάψη; Άγάλια γάλια προχωρούσανε τά πράματα. Ός τόσο τό κρύωμα μοιάζει σά νά μήν είτανε τίποτις, άφού καταθουσιασμένη γύρισε από τή μακρινή της περιόδεια ή Κατινούλα, κι ότι γύρισε, είδε και

τό ραδιογράφο· κ' άκούω άξαφνα στη σάλα της χειρουργικής, άντίκου μου, έναν κύριο που γυρέθει, λέει, τήν άβρωστη του κύριου Όλπιέρη. Μπαίνει στην κάμερή μου, με βώτ' για τό ένα για τζάλλο, άν πόφερα δηλαδή από τότες και που πονώ και τή θερμοκρασία μου και πόσες φορές άποκονώνουμαι. Μου είπε πως άν άγαπώ τά καρδιά, είναι χριστά για μένα, για τή διαβροία, επειδή και δίνουσε σρίξη, μά πως είναι συνάμα και λαθερά, ώστε θρέφουσε κιόλας. Μου μίλησε για σάς, μου ζήτησε τή διέφτυσή σας και μου είπε πως θά σάς γράψη. Έπειτα σημείωσε τόνόμά μου και συμφωνήσαμε πως θά πάω τήν πέμπτη, στις δυό. Χάρηκα, γιατί ζέρω πως τό προτιμάτε νά μήν είμαι στους δρόμους προς τό σουρούπωμα. Θάρβω πως στο γράμμα σας στο Χουίταρη τά χρωστούμε όλα. Τι καλός που του γράφατε, άφέντη! Έγώ διαλεξα τήν πέμπτη, γιατί άβριο βράδι θάμαι ή άδιαθεσία τελειωμένη κ' έτσι θά μου άπομείνουνε δυό μέρες νάναπαφτώ. Θέλησε νά δ'η και τό κρεβάτι μου, πως μου τό βολέψατε και τί λαμπρά που τά στοχαστήκατε τά καθέαστα. Μου ζήτησε νά του δηγηθώ τά ιστορικά μου άπαρχής και του τά δηγήθηκα· ή γνώμη μου μάλιστα, πως άχαμνά δέν τό κατάφερα. Μοιάζει τόντις σά νάχη μεγάλο διάφορο για μένα· μά κι άφτό, κλέ μου άφέντη, πάλε σέ σάς τό χρωστώ. Άλήθεια όμως, σά γυρίσω στο Παρίσι, θά πάω με τήν άράδα όλους τους γιατρούς που με νοιαστήκανε, νά πάω στά σπίτι τους νά τους χαλάσω για τά όμορφα τά φερσίματά τους, άρχίζοντας από τό γέρο τόν Γκαρνιέρη, νά μήν άδικηθώ, άφού του άπομνήσκω, για νά περιμένη, λιγώτερος κείρος παρά στους άλλους. Γιατρέβουμαι, γιατρέβουμαι, άφέντη, κ' ή γιατρεία μου προχωρεί πολύ πιό γλήγορα παρά που τό νομίζετε ο ίδιος.»

Σάν πιό παρηγορημένη και για τή θερμοκρασία της. «Άγαπητέ μου άφέντη, δέν έκαμα τίποτις όλη τή μέρα όζω από τόν περίπατό μου. Πεινώ για τό γέμα κ' ή σούπα κηπνίζει άπάνω στο τραπέζι μου. Ο κ. Σεβιλιάς έφυγε από τήν κάμερή μου πέντε λεπτά πρί μετρηθώ. Λοιπόν είδα δυό γιατρούς άφότου γύρισα σπίτι από τόν περίπατο, κ' οι δυό τους πιστέβουνε πως ή θερμοκρασία τή φέρνει τό ραδιογράφημα. Δέν τό λένε ζητά, μά έτσι κατάλαβα. Στις έννιά, ή θερμοκρασία κατεβαίνει. Έχω άπόψε 36°6· μή μου στείλετε κανένα τελεγράφο, ζέρω πως τώρα πιό θά τό δ'ητε και σεις πως μ' όλη μου τή θερμοκρασία, πηγαίνω καλά. Πάω νά δώσω τό γράμμα μου και νά καθίσω στο τραπέζι. Όλους σάς οιλώ με τήν καρδιά μου· ή άφωσιωμένη σας για όλη μου τή ζωή.»

Τήν άκόλουθη μέρα, τρίτη, δώδεκα, πηδ'α, λέει, από τή χαρά της, γιατί κατόπι από κάμποσο άνήσυχη νύχτα και 37° τό πρωί, τό βράδι, στις τίσσερεις, είχε μόνο 37°, κι άφού ζαναμετρήθηκε στις έξη, πάλε μόνο 36°6. Της είπε κι ο Σεβιλιάς πως με τό ραδιογράφημα, με τόν άέρα και τήν άδιαθεσία, περίφημα ζητούνται οι θερμοκρασίες. «Λοιπόν ή χαρά νά μες ζήση. Νά που τό ζέρουμε πως ή άκατάστατη ζωή μου, οι άντάρεις, οι περίπατοι, τάμαξια κι όλα τά καραγκιόζικα τά καμώματά μου, τά φταίνε όλα. Όλα θά σάς τά σιάξω και μά σάς μέλη.» Μά τήν τετάρτη, δεκατρείς, βασανίστηκε άκόμη ο Άντριάς με τό κρύωμα εκείνο που τήν άνάγκασε τρεις φορές τή νύχτα νά σηκωθώ, ένώ κοιμότανε καλά. «Θά φωνάζω, του έγραψε, τόν κ. Κούρη· μου φαίνεται πως κάποτες τάντερά μου πονούνε και πως έχω κάτι κρυάδες στο στομάχι, όσο κι άν καθουμαι μπροστά στη φωτιά. Τό περισσότερο που ζεσταίνουμαι είναι στόν περίπατο.» Η ψυχή μας συχνά συγκεντρώνεται σ' ένα και μόνο περιστατικό, σέ μιá σκέψη και μόνη. Έτσι κι ο Άντριάς με τόν περίπατο της Κατινούλας. Τήν τρίτη, δέ βγήκε, άναπαφτήκε ή θερμοκρασία, 37° τήν τετάρτη, έκαμε τρεις γύρους στο Πεδίο της Μάχης· άμέσως 38°1, και τό ίδιο τό πρωί, 36°6'. Τι, τί νά της συβούλεψη; Άπό μακριά τί νά στοχασθώ; Άπελιζότανε ο δύστυχος, και τό πιό τρομερό, άμυχανούσε.

Τήν πέμπτη, δεκατέσσερεις, τά πράματα σά νά

ξεκαθαριστήκανε λιγάκι. «Σήμερα τό πρωί, έχω 37°2, κι ώστόσο καλά κοιμήθηκα· είναι τό ραδιο-θεράπεμα πού τό φέρνει και πιστέψτε με, αφού ήρθε δυό τρείς μέρες κατόπι νά μέ βωτήση α δέν έννοιωθα τίποτις και μου είπε πώς μήτε τήν έρχάμενη φορά δέ θά νοιώσω τίποτις άμέσως, μά πώς ύστερα κάτι νοιώθει κανείς.» Και πρὸς τό βράδι, άμα, θερμομετρήθηκε, άμα είδε, πρὸς τίς τέσσερις 37°7 και πρὸς τίς πεντέμισι 38°4, τοῦ γράφει άποφασιστικά. «Μπορείτε τώρα νά τῶχετε γιά σίγουρο πὸς είναι τό ραδιογράφημα· είμαι βέβαιη ὅσο γίνεται, γιατί μέσα μου κάτι άκατάπαρτα μέ δουλεύει, άκόμη κι άν πάντα μου δέν τό νοιώθω. Έδῶ λένε πὸς δέν πειράζει, και μέσα ή θερμοκρασία μου διόλου δέ μέ έννοχλεϊ. Οὔτε κανέ ζέστη στό κεφάλι. Άλήθεια πού τό βράδι τά μάγουλά μου είναι κόκκινα. Γιά τοῦτο θέλω τό βράδι νά τρώγω λαφριό λαφριό φαγιό κ' ή φούσκα μου τσουζέει λιγάκι· μου είπανε ὅμως πὸς έτσι πρέπει νά είναι. Δέν είμαι κουρασμένη διόλου.»

Οί ραδιογράφοι καθὼς έμαθε ὁ Άντρέας σά νά μήν τό παραδέχονται πὸς σειρά σειρά μεγάλες θερμοκρασίες, ὅπως είχε άργότερα ή Κατινούλα, μπορεί νάρχουνται από τό ραδιοπύρωμα τό ίδιο. Μά πρέπει νά λογαριάζης και τήν κατάσταση τοῦ άρρώστου· ή θέση τῆς κακομοίρας δεινή, ὅστε μέ τό θεράπεμα τό καινούριο, μέ τό δουλέμα εκείνο πού τοῦ μολογοῦσε, και μέ τήν κράση τῆς τήν άδυνατισμένη, άπίθανο δέν είτανε, ὁ κίντυος νάβγατίση, καθὼς άβγάτισε στό τέλος. Έπασκε κι από τώρα χίλια δυό τό παιδί, πού δέν τάπαθε ὡς τά τότες μέ τόση ένταση και τόσο συχνά. Σά νά τό καταλάβαινε καλύτερις από τοῦς γιατροῦς. Είχε ζηγήσει τοῦ κ. Σεβιλιά πὸς κάποτες, από τό στομάχι ὡς τό ὑπόγαστρο, τήν έπιανε πόνος δυσάρεστος και σουβλερός. Πρῶτα, καμιά φορά, τῆς πονούσε και στό Παρίσι· δέ μοιάζανε ὅμως οί δυό πόνοι. Λοιπόν από πού και γιατί; Μήπως τό ράδιο, ή άγνωστη, άζεμυστήρητη και τρομερή άχτίδα φῶς, δέ σέ άναποδογυρίζει τάχα, δέ σοῦ παναστιάτωνει από τήν κορφή στή ρίζα τόν ὀργανισμό σου, μέ τρόπο νά σοῦ αλλάξῃ και τοῦς πόνοους; «Οχι· λέει· ὁ κ. Σεβιλιάς μου είπε πὸς προέρχεται ὁ πόνος από τήν έφοικιλότητα· κι ὁ κ. Χουίταρης έτσι μου είπε. Ίσως νάχτετε δικιο και νά κρῶσωα τήν ἄλλη μέρα πού δέν μπορούσα νά ζεσταθῶ μπροστά στή φωτιά.» Τῆς τῶγραψε δηλαδή ὁ Άντρέας από τό φόβο του πὸς κρῶσε ξαιτίας του ή Κατινούλα. Η Κατινούλα δέν τό πιστέβε και λές σά νά ὑποψιάζοτανε τίποτις ἄλλο, κανένα μυστικό άξεδιάλυτο, επειδή τήν άβριανή, παρασκευή, δεκαπέντε, τοῦ μνηούσε πὸς ὁ κ. Κούρης έρμηνέβε τόν πόνο τῆς ὅπως τῆς τόν έρμηνέβανε οί δυό γιατροί, και πὸς άφτή τοῦ έναντιώθηκε. Νόστιμα νόστιμα δηγότανε τῆ σκινούλα· «Τοῦ είπα πὸς δέν τό νόμιζα. Μή θαρρῆτε, τοῦ τό είπα πολὺ έβγενικά, και πρόστεσα πὸς γιά τή δική μου τή γνώμη, από τά ράδια θά προέρχεται, αφού είναι ὁ πόνος διαφορετικός. Ο κ. Σεβιλιάς είτανε άκκουμπισμένος στήν τζιμινέα και δέν έλεγε τίποτα.» Γιά ποιό λόγο νά σῶπαινε ὁ Σεβιλιάς; Μπορεϊ νά συλλογιότανε κείνη τή στιγμή, πὸς ὁ άθρωπος μέ τό ράδιο είναι σήμερα σάν τό παιδί μπροστά στήν μπόμπα.

Ἄ ὁ κ. Κούρης μου είπε άκόμα πὸς μέ χαρά του έβλεπε πὸς τά χάπια νιτράτο πού μου παραγγείλε δέ σταματήτανε τή διάβροια, κι άφτό δείχνει πὸς σίγουρα είναι άπλή διάβροια. Δέν κατάλαβα καλά καλά.» Κατάλαβε ὁ Άντρέας· σήμαινε πὸς δέν είτανε από άντερική φυματιώση και σύχασε.

Μά στό ίδιο τό γράμμα τῆς, γράμμα τῆς πέμτης ὅπου πῆγε στοῦ ραδιογράφου, δέν τοῦ έδινε καμιά είδηση γιά τό σπουδαιότερο, τάποτελέσματα ή και τήν προδο. Προτιμούσε κι ὁ Χουίταρης, ὅπως τό δήλωσε τῆς Κατινούλας, νά προσμένη ὡς τήν άκόλουθη φορά, γιά νά γράψῃ τοῦ Άντρέα. Μόνο στό γράμμα τοῦ σαββάτου, δεκάξη, διάβασε κάτι πού τόν έκαμε νά τρέμῃ από τήν περίσσια τῆς έλπίδα. Έλεγε άπαρχῆς μέ τῆδολο τό πινέλλο πού άπονήρεφται κι άθῶα τοῦ τά ζουγράφει ὅλα, τοῦ παρασταίνει πιστά ὅλη τῆς τήν άρρώστια, ὅλη τήν ὑπαρξή τῆς· «Πολυαγαπημένε μου άφέντη, κοιτάξτε τί περιέργο, μου μιλεϊτε άπαράλλαχτα σάν τόν κ. Σε-

βιλιά, κι ὅτι μου λέει τό βράδι, βέβαιο πὸς θά τό διαβάσω στό γράμμα σας τήν άβριανή τό πρωί. Έμένα μου άρέσει ὁ κ. Σεβιλιάς· είναι καλός, είναι ειλικρινός, νά, είναι φυσικός άθρωπος, σέ ὅ τι κι άν κάνει. Μά ὁ κ. Σεβιλιάς έλεγε νά μου δώσουνε κι ἄλλο μισό χάπι ὄπιο, αφού τοῦ κάκου κ' ή έφοικιλότητα δέν πάθει, κ' ή διάβροια είναι λείι πιό βαρετή και από τή θερμοκρασία, πρῶτα επειδή μου κόβει τήν ὄρεξη, έπειτα ὅτι τρώγω μόλις μέ ὠρελεϊ, μια και δέν τό κρατῶ διόλου. Ήρθε και πῆς τό βράδι στις έξη. Φανταστῆτε πὸς ίσια ίσια είμουνε άπάνω στό καθίκι, ὅτι πού ήπια τή σούπα. Παίρνει μια καρέγλα και κάθεται. Σας λέω, δέν τοῦ μέλει γιά τίποτις. Τοῦ ζητῶ συγνώμη και μου άποκρίνεται: «Νά ή ὠρα! Έλπίζω πὸς δέ θάρχίσουμε τώρα τίς τσιμιμόνιες.» Φωνάζει τῆ Βιχτώρια νά μου δώση άκόμα ένα χάπι ὄπιο. Κ' έτσι άμέσως άποκοιμήθηκα στίς έννιά ὡς τίς έφτάμισι τό πρωί. 37°3 ή θερμοκρασία μου· έχτές 36°9—37°3· βλέπετε πὸς δέν άλλαξε από τό βράδι· έμένα δέ μέ πειράζει διόλου.

Άναπάφτηκα ὠραία και είμαι πολὺ καλά· σήμερα προγεμάτισα μέ ὄρεξη μεγάλη· μια φτερούγα τῆς ὄρνιθας, μια κοτολέττα πρόβατο, κρέμα καφέ, τηγανητές πατάτες ένα πιάτο, και μια μπουτίλια μπύρα. Νά μή μέ λυπάστε. Νά ξέρετε κιάλας πὸς μ' ὅλη τή θερμοκρασία και τή διάβροια διόλου δέ λίγνεψα, τό έναντιο, και θά τό δῆτε γλήγορα. Μόνο είμαι βέβαιη και παραβέβαιη πὸς τά ράδια μου προξενούνε τή θερμοκρασία. Τήν πέμτη προχτές τόν άκουσα τόντις πού είδειχνε τή φούσκα μου τῆς Βιχτώριας και τῆς έλχε «Κοιτάξτε τάσπρο έδῶ έδῶ τό σπυρί.» Κι άλήθεια φαινότανε περισσότερο παρά τήν ἄλλη φορά· είτανε και πιό δυσκολάγγιχτο, καθὼς κι ὅλη μου ή φούσκα. Γιά τοῦτο τήν έρχάμενη τρίτη θέλει νά ραδιογραφῆσῃ μόνο τό ὑπόγαστρο, πού λέει ὅχι άκόμη τή φούσκα τήν ίδια, επειδή πρέπει νά σας πῶ κιάλας πὸς άν και ραδιογραφῆθηκα μονάχα δυό φορές ὡς τήν πέμτη, ὡς τόσο τά ραδιογραφήματα μου παραμορφώσανε λιγάκι τή φούσκα. Δέν πάσχω πού νά πῆτε διόλου· μά συχνά τό ὑπόγαστρο μου πονεϊ από τότες. Άγαπητέ μου άφέντη, μου γράφετε τόσο νόστιμα, τόσο γλυκά νά μήν άπελπίζουμαι, νά παίρνω άπάνω μου· μά γιά νά σας πῶ τήν άλήθεια σωστή σωστή, έδῶ λένε ὅλοι τοῦς· «Χαρά στό κουράγιο, χαρά στό ήθικό πού μας έχει! Και δέν τῆς χρειάζονται κουβέντες· μοναχή τῆς άναστυλώνεται έλοένα», επειδή τήν ἄλλη μέρα, θυμάστε, σά μιλούσα μέ τήν καλή τή Μαρία κι άξαφνα μέ σουβλίσε ὁ πόνος, τά δάκρια, νά μή σας τό κρῶψω, κατρακυλούσανε χοντρά χοντρά στά μάγουλά μου. «Άμα ὅμως μου πέρασε, άμέσως είπα στίς νοσοκόμες μου· ἄ Ἄφου μέ τό καινούριο τό θεράπεμα, ίσως πρέπει νάρχουνε και πόνοι καινούριοι, θάμκι φυσιολογική τολυάχιστο άν άφτός ὁ πόνος δέ μέ πιάση περισσότερο από μια φορά κάθε μέρα.» Κι ή Βιχτώρια είπε τότες· «Μά μπράβο. Νά ήθικό και νά ένέργεια.» Σας τό βεβαιώνω πὸς τόσο έφοια δέν άψυχῶ και δέ χάνουμαι. Πολὺ περισσότερο τό πάθαινα σπύτι νάποθαρρῆθουμαι και σας ένοχλοῦσα, καλέ μου άφέντη, και μέ βασάνιζε. Τώρα θέλω νά γεϊάνω, νά είμαι και πιό γλήγορα σιμά σας. Ὁ κ. Σεβιλιάς μου είπε σήμερα πὸς πρέπει νά μιλήσῃ τοῦ Χουίταρη προτοῦ ξαναπαῶ και γῶ τονέ βώτησα τί πράμα νά είτανε τάσπρα τά σημαδάκια πού είδειχνε ὁ ραδιογράφος τῆς Βιχτώριας. «Νά, μου άποκρίνεται, ὅταν ή θάλασσα δέρνει τό βράχο, λίγο λίγο τοῦ βγάξει τά μικρά του τά μυτερά κουκκιά και τόν δμαλώνει.» Λοιπόν έτσι άπαράλλαχτα, μου λέει, ὅλες άφτές οί άσπρες πληγούλες τῆς φούσκας, θά πέσουνε μία μία. Η θερμοκρασία στίς τέσσερις 38°. Κι ὡστόσο μια κένωση μονάχα σήμερα· μάλιστα μέ βρίσκει ὁ κ. Σεβιλιάς πολὺ καλύτερα.»

Ὁ Σεβιλιάς, ὅπως τό φανέρωνε κι ὁ λόγος του, πιστέβε στή ραδιογραφία, πιστέβε κάπως μαθηματικά και γιά τοῦτο συνεπαρῆθη ὁ Άντρέας. Πρῶτη φορά πού ὁ άθρωπος έβλεπε άποτελέσματα σίγουρα κ' έμελλε άκόμη πιό σίγουρα νά δῆ. Κατάλαβαινε τώρα δυό πράματα, πὸς τά ραδιογραφήματα ὠφελοῦσανε και πὸς συνάμα φέρνανε πόνοους· ὅσο

γιά τή θερμοκρασία, πού γιατρεία μπορεί νά γίνῃ χωρίς θέρμη, χωρίς νά παλέψῃ δηλαδή και φυσικά νά ζεσταθῇ ὁ μολεμένος μας ὀργανισμός; Δέν είτανε δά κι άπελπιστικές οί θερμοκρασίες· άνεβακατεβαίνανε· τήν κεριακή, δεκαφτά, τοῦ σημεϊωνε 36°6—37°8, και τή δεφτέρα, 36°6—37°. Οί πόνοι, μια κ' ή φούσκα γιατρεφτή, δέν μπορεί παρά νά πάψουνε αφού ή άληθινή μάμμα τοῦ κακοῦ είναι ή φούσκα τῆς. Από τό γράμμα τῆς ὅμως τῆς δεφτέρας, δεκοχτώ τοῦ Χριστοῦ, παρκτηροῦσε ὁ Άντρέας πὸς λογιῶ λογιῶ πόνοι, πότε μικροί πότε μεγάλοι, λές και νά τήν κυνηγοῦσανε από κάθε μεριά· τό μολογοῦσε κι ὁ κ. Σεβιλιάς· φαίνεται πὸς τήν κεριακή και τή δεφτέρα, ὡς και τό νερό τῆς άρρώστῆς έμοιαζε σάν κιμωλισμένο πρὸς τόν πάτο. Η παντοτινή τρομάρα τοῦ Άντρέα, τό νεφρί, τό μοναδικό τό νεφρί πού τῆς άπόμνησκε, τάριστερό τῆς· έφριζε μήπως πιάστηκε, ὅταν άκουσε γιά κιμωλίες, γιά λεφκή γραμμή πού τή γνώριζε κι από πέρισι. «Οχι. Άλλίως τά ζηγοῦσε ὁ κ. Σεβιλιάς. «Μέ τά ραδιογραφήματα και μέ τό θεράπεμα δέν πρέπει νάποροῦμε γιά τίποτα, μήτε γιά έμπυα μήτε γιά λεφκάδια. Φροντίζουμε κατόπι γιά ὅλα. Έτσι μου λέει. Φανταστῆτε πού τή νύχτα μέ πιάνει άξαφνα μια φαγούρα σ' ὅλο τό σῶμα· δέν μπορούσα νά βαστάξω ξένουμαι, τρίβουμαι, βγαίνουσε σωρό σπυριά· τότες ή φαγούρα σά νά παθῇ. Μά μ' έπιασε πονοκέφαλος και είμουνε πολὺ άνήσυχη ὅλη τή νύχτα, άνευροδόμουνε σιδηροδρόμους, τρέινα, γαρειμούς. Τρομάξα τόσο πολὺ πού μου στάθηκε άδύνατο νά κοιμηθῶ. Κοιμήθηκα τό πρωί από τίς ὀχτώ στίς έννις. Είμουνε σκατεμένη, άρηνισμένη από τήν κούραση και δέν μπορούσα πιό νά μείνω στό κρεβάτι. Σηκώθηκα, κινήθηκα λιγάκι και μου έκαμε καλό, και προγεματίσα πολὺ ὄμορφα. Ὅλα σας τά βάζω, μά νά μή φοβάστε, ὅα τό πῶ τοῦ κ. Σεβιλιά και τίποτα δέν είναι.» Ὁ κ. Σεβιλιάς δέν τάπόδινε στόν ήλεχτισμό. Συχνά ὡς τόσο οί μεγάλες οί ταραχές άρχίζουσε στόν άθρωπο από τόν ὕπνο, από τά ὄνειρατκ κι από τοῦς βραχναδες, μάλιστα ὅταν ὁ άθρωπος, σάν τήν Κατινούλα, στέκει έρθιος και πολεμῆ ὅλη τή μέρα. Η νύχτα μας παραλύει και μας νικῆ. Ποιός ξέρε κιάλας άν τό φῶς εκείνο πού τήν περασμένη φορά ὁ ραδιογράφος πῆγε και τῶσπρωξε μέ σα ὡς τό τρισκότιδο τῆς φούσκας, δέν ενεργούσε, δέν έδωχανε ὅζω άπ' ὅλο τό κορμί τά θυλωμένα τά φύματα, μέ τά σπυριά και τή φαγούρα; Μά ποιός ξέρεϊ άν τό φαμάκι, πού μέ βία τό ζολοθρεβες στά κάτω, δέν άνέβαινε πρὸς τάπνω, νά σέ μολέψῃ πκντοῦθε; Τό μυστήριο φριχτό. Δίχως άγῶνα, δίχως κίντυνο, δίχως φουρτοῦνα, δέν κατατρέφεται τό σκοτάδι.

Βέβαιο είναι πὸς ψυχόρημά τῆς· ή Κατινούλα πάντα στό κρῖφιο τό ραδιοδούλεμα είχε τό νεῦ τῆς και στό ίδιο τῆς τό γράμμα τῆς δεφτέρας, μέ τήν άπλή τῆς τήν άφήγηση, τοῦ τά ξεδιάλιζε πιό ζάστερα παρά πού θά τό κατῶρθωνε γιατρός· «Νά σας πῶ, χαίρουμαι πού άθρῖο θά ραδιογραφῆσῃ τό ὑπόγαστρο, καθὼς λέει, ὅχι τή φούσκα. Στή φούσκα πονεϊ, ένῶ έτσι πονεϊ λιγώτερο. Νε, τό ὑπόγαστρο, είναι άπαράλλαχτα σά νά γεμίζατε μια μπουτίλια μέ φωτιά και σα νά βαστούσατε τό λαϊμό τῆς μπουτίλιας άπάνω στό πετόσι, μέ τή διαφορά πού ὁ λαϊμός γιά τό ράδιο είναι διπλός στό μέγεθος και στό φάρδος. Νομιζῶ δηλαδή πὸς θά μου ξεχνοῦδισῃ, θά μου γδάρῃ λιγάκι τό άπανώδεμα, τίποτις ἄλλο κι άφτό έμένα δέ μέ πειράζει. Άγαπητέ μου άφέντη, άκούτε με και σας τό λέω, γιατρεβουμαι· γιατρεβουμαι περίφημη και θά σαςτίτετε μέ τή μεγάλη τήν άλλαγή πού θά βρῆτε τώρα στήν Κατινούλα. Ναι, σας έγραφα πὸς πκαμωρφώναται· καπως ή φούσκα κ' έννοῦσα μόνο και μόνο πὸς φλόγωσε πολὺ κ' έγινε τριπλή από κείνο πού είτανε πρῶτα, ὅστε καταντῆ ένοχλητικό, μάλιστα σά θέλει κανείς νά καθῆση, επειδή ξεχείλισε, νά πῶμε, και δέν ξέρετε πού νάκκουμπήσετε. Μά έγῶ τό είχα πει άμέσως τοῦ κ. Σεβιλιά και μου φάνηκε φαριστημένος πού τόμαθε, άντις νά δυσανεστηθῇ, λέγοντάς μου πὸς γιά τή φούσκα είναι ήσυχος και τά πηγαίνουμε πολὺ καλά.

Είμαι φουρκισμένη πού δε σας έγραψε ακόμη ο κ. Χουίταρης και τὸ εἶπα τις προάλλες τοῦ κ. Σεβιλιά. Ὅπως κι ἂν εἶναι, πᾶν ἔθριο και πιθανὸ νάρθη τὸ πρῶτὸ νὰ δῆ πῶς εἶμαι. Ἐσεῖς ὅμως ἔθριο στις δύο και τέταρτο τὰ πόγεμα νὰ συλλογιστήτε τὴν Κατινούλα· ἐγὼ θάχω θάρρος, μὴ σας μὲλη· ἐπειτα ξέρω πῶς μοῦ κάνει πολὺ καλὸ τὸ ραδιογράφημα· εἶμαι βίβαιη. Φανταστήτε πῶς δύο σωστὲς ὥρες κατόπι, ὄχι, ἄσκημα τὸ εἶπα, ὡς τις πέντε πεντέμιση, ἀφοῦ πῆγα στοῦ κ. Χουίταρη, μοῦ φάνηκε ἄξαρνα πῶς δὲν εἶμαι ἄρρωστη καθόλου. Ἀγκαλιά, θὰ δῆτε κι ὁ ἴδιος ἂν ἔρθετε τὴν πρώτη τοῦ Γενάρη πού εἶναι δευτέρα· τὴν τρίτη θὰ πᾶμε μαζί κ' ἔτσι θὰ εἴστε πιὸ ἡσυχος. Τὸ ραδιογράφημα εἶναι ἀπάνω κάτω σὰν τὸ φουσκοξέτασμα, μόνο πού βαστᾷ περισσότερο· τὴν πρώτη φορά, βαστάζε τέταρτο τῆς ὥρας, μὴ λογαριάζοντας τὸν καιρὸ πού χρειάστηκε γιὰ νὰ βάλουμε τὴ μηχανὴ σὲ κίνηση, ἕνα τέταρτο, μετὰ τὸ ρολοὶ σὲ χέρι, τὴ δεύτερη φορά, εἴκοσι λεπτά, και τὴν τρίτη, ἔθριο, θὰ βαστάζει πιθανὸ εἰκοσπέντε. Θὰ ἤθελα νὰ σας μιλήσω γιὰ σας και γιὰ ὅλη τὴ φαιμελιά, ὄχι νὰ σας μιλῶ αἰῶνια γιὰ μένα, μὴ ἔτσι πρέπει. Σὰς στέλνω ἕνα γράμμα τοῦ Πάβλου πού τὸλαβα σήμερα τὸ πρῶτὸ και τὸ καταχάρηκα. Μὴ βλέπετε κάτι μικρὰ παιδιότικα παράπονα πού ἔχει μέσα· ἔχει μέσα στοῦ γράμμα του τόση καλοῦ παιδιοῦ τρυφεράδα, πού ὁ κακίμος ὁ Πάβλος θαρρῶ πῶς θὰ μᾶς ξαναρθῆ πιὸ γλήγορα παρὰ πού τὸ πιστεύουμε, ταπεινὸς και μετανοιωμένος, λέγοντας πῶς εἶναι δὲν εἶναι, νὰ, ξαναρχομαι σπῆτι, ἀφοῦ πρέπει. Νὰ μοῦ γυρίσετε τὸ γράμμα του, γιὰ νὰ τοῦ ἀποκριθῶ τὴν πέμτη Ἀλήθεια πού πολὺ πολὺ τὸν ἀγαπῶ. Καὶ ἡ Κυρία; Δὲν ξέρω ἂν κάνει βίζιτες φέτο· φοβοῦμαι μήπως τὴν κουράση. Ἀγγελί μου χρυσέ, πότε θὰ μοῦ στείλῃ τις φημεριδοῦλες σου; Σὰ θέλεις, σοῦ τις γυρίζω πίσω· φτάνει νὰ μοῦ γράψῃς ἕνα δελτάριο. Εἶχασα πῶς γράφω στὸν ἀφέντη κ' ὄχι στὴ Μοιριτούλα μου.—Τὶ παράξενο σὰν ἔχει κανεὶς κομμάτι καρδιά, πολὺ ἀγαπᾷ τὰ γράμματα. Ὁ λους μετὰ τὴν καρδιά μου σας φιλῶ, και σας στέλνω ἕσας, ἀγαπητέ μου ἀφέντη, ὅτι ἀγαθὸ, κι ὁ τι ἀφωσιωμένο ἔχει μέσα τῆς ἡ καρδιά μου».

Περίεργο γράμμα και σημαντικό, πού ὡς κι ἀπὸ τὸ ξέθαλλο τὸ ὕφος του, ὡς κι ἀπὸ τὴν περσεχυμένη στὴν κάθε του ἀράδα ζωὴ, σοῦ φανέρωνε τὰ καλὰ ἀποτελέσματα τῆς ραδιοθεραπείας, μὴ σοῦ φανέρωνε και τὰ κακὰ. Τὰ κακὰ, ὁ κ. Χουίταρης σὰ νὰ μὴν τὰ παραδεχότανε, σὰ νὰ μὴν ἤθελε τὴν κούραση, λόγου χάριν, ἂν και γιατρός ὁ ἴδιος κι ὄχι μόνο ραδιογράφος, δὲν τὴ συνέθετε μετὰ τὸν περίσσιο τὸν ἡλεχτισμὸ, μετὰ τὴν ζεστασίη πού μάζωνε ἢ ἄρρωστη στὰ σωθικά τῆς. Τὴν τρίτη δεκαετησίαν, ἔλεγε τοῦ Ἀντρέας ἢ Κατινούλα. «Ὁ κ. Χουίταρης καταθουσιασμένος μ' ὅσα κατάρει και βρίζει πῶς ἡ φούσκα πηγαίνει λαμπρὰ μὴ τὴ βρίζει γιὰ τὴν ὥρα πᾶρα πολὺ φλογισμένη γιὰ νὰ ξακολουθήσῃ ἀπὸ μέσα τὴν θεράπειαν ἀπ' ὄζω, πού λέει, ραδιογραφώντας τὸ ὑπόγαστρο· δὲν πονεῖ διόλου και θὰ βαστάζει ἔτσι κάμποσες φορές. Ναί, ἀλήθεια, εἴτανε καταθουσιασμένος μετὰ τὴ φούσκα και μοῦ εἶπε πῶς θὰ σας γράψῃ ἄμω φύγω. Βλέπετε, κ' ἡ θερμοκρασία σήμερα νοστιμούσικη, 36°5 - 37°2, μελονότις πῆγα και γυρίζω τώρα τώρα πεζή. Ὅλα τὰ καλὰ ταίρι ταίρι μᾶς ἔρχονται, λίτε και κρατιοῦνται ἀπὸ τὸ χέρι».

Καλὰ, και στὴ διαθέσῃ τῆς και στὴν ὑγεία τῆς, τοῦ φαινότανε και τοῦ Σεβιλιά ἢ Κατινούλα. Τὴν καμάρωνε κιάλας, ἐπειδὴ τις εἴκοσι τὸ πρῶτὸ πού ὁ κ. Μαλαμέ ἤθελε ξεπίτηδες ἀπὸ τὸ Ἀ...—ἔτσι τὸν πρκακάλεσε ὁ Ἀντρέας, γιὰ νὰ τοῦ πῆ κατόπι πῶς τὰ βρῆκε τὰ πράματα ὁ Σεβιλιάς τοῦ εἰδόντε τὴν ἄρρωστη «κι ὁ ἀγαθὸς μου ὁ γιατρός στεκότανε κει μπροστά στὸν κ. Μαλαμέ, πού ἀπορούσε μετὰ τὴ ζωηρὰ μου τὰ χρώματα, μετὰ τὸ στόμα του ἀνοιχτό, μετὰ τὰ χεῖλια του παρατραβηγμένα ὡς τὰ φτιά του, σκιστά, σὰν τὸν καλὸ τὸν ἀράπη πού καταπίνει τὰ σάλια του ὀλοένα, κ' ἔλεγε τοῦ κ. Μαλαμέ· «Μὰ πρέπει ὀρθια νὰ μοῦ τὴ δῆτε, γιὰτι πλαγιασμένη ὅταν εἶναι, πάντα φωτοβολᾷ τὸ πρόσωπό τῆς· ἀφτὴ ὅμως

και τὸ βράδι ἀκόμα, ἢ ὄψη τῆς λαμπρὴ, πᾶει ἔρχεται, τίποτις δὲν τὴν πειράζει, πίνει, τρώει καλὰ, κοιμάται καλὰ». Ἐγὼ θαρρῶ πῶς ὁ κ. Σεβιλιάς μετὰ σπουδάζει, ἐπειδὴ τις περισσότερες φορές ἔρχεται μόνο γιὰ νὰ με δῆ, νὰ ρίξῃ ἔτσι μὴ ματιά. Θὰ μελετᾷ τὸ χειροῦργμά του. Μοῦ εἶπε πῶς γλήγορα γλήγορα θὰ κλείσῃ κ' ἡ πληγὴ μου».

Τὰ χρώματα τῆς τὰ ζωηρὰ, βίβαια πῶς δὲν τὰ χρωστοῦσε στὴ θέρμη, ἀφοῦ τὴν τετάρτη, πού ἀπορούσανε μετὰ τὴν ὄψη τῆς, ἀκίνητη ἔμεινε ἡ θερμοκρασία τῆς, 37°—37°. Μὰ στὴ φλόγωση τῆς φούσκας σὰ νὰ μὴν ἔδινε κανέναν προσοχή. Ὡστόσο ζύγωνε ὁ κίντυνος κι ἀπὸ τότες, φοβερός· ἄξαρνα ἢ φούσκα μπορούσε νὰ πησῆ και νὰ σφαλοῖζῃ, νὰ πορλακίσῃ τὰ φύματα μέσα τῆς ἢ νὰ ὀρμήσουνε ἀπὸ κει τὰ φύματα παντοῦ μεριά, νὰ ξεθυμάνουνε. Καὶ ἡ Κατινούλα, τί θὰ γίνῃ; Ὁ πνιγῆ; Σὰ νὰ προστοιμαζότανε τέτοιο κακὸ, πού ὁ Ἀντρέας, θυμαμένος ἀπὸ τὸ σωτήριο τὸ φῶς, οὔτε τὸ προμάντεβε· Ἀγαπητέ μου ἀφέντη, τοῦ μνοῦσε τις εἴκοσι μιά, πέμτη, ἀπὸ τὸν κ. Χουίταρη ἔρχομαι. Εἶμαι λιγάκι πιὸ καρασμένη παρὰ τις ἄλλες φορές· δὲν τὸ φταίει ὅμως τὸ σημερινὸ μου τὸ ραδιογράφημα, γιὰτι μοῦ πονεῖ ἀπὸ τὰ ψεῖς ἢ φούσκα μου τρομερὰ. Δὲν μπορούμε νὰ κάμουμε τίποτις, ἀφοῦ τὸ θεράπεμα τὸ θέλει κι ἀφοῦ τὸ θεράπεμα μετὰ ὀφελεῖ· μὴ πονῶ ἀπὸ τὰ ψεῖς· χαίρομαι τουλάχιστο πού σήμερα μοῦ ραδιογράφησε τὸ ὑπόγαστρο μονάχα, δηλαδή ἀπὸ πάνω, γιὰτι νὰ μὴ σας τὸ κρύφτω, μεγάλο κουράγιο δὲν εἶχα· μετὰ τὴ φούσκα μου τώρα ὅπως εἶναι μπορῶ μόλις νὰ κινθῶ. Θὰ ξαναπᾶω τὴν τρίτη. Δὲν τὸννοῦσα τί θὰ μοῦ κάμῃ και πού, στὴ φούσκα ἢ στὸ ὑπόγαστρο. Θὰ δοῦμε. Ἀφοῦ εἶναι ἀφτὸ ἢ γιατρεία μου κι ἀφοῦ ὅλοι τους εἶναι καταθουσιασμένοι μετὰ τὸ θεράπεμα, ὅλα θὰ τὰ ποφέρω και θὰ νταγιαντίσω. Μὰ ὅσο πᾶει, τόσο και περισσότερο μοῦ πονεῖ. Μοῦ κοίταξε πάλι σήμερα τὴ φούσκα ὅπως και κάθε φορά πού με βλέπει. Με λυπάται κι ὡστόσο εἶναι φαρμαστημένος, ἀφοῦ λέει πῶς πηγαίνει πολὺ καλὰ. Ἴδου γιὰτι, ἀγαπητέ μου ἀφέντη, δὲ βγαίνω περίπατο μετὰ τὰ μᾶζι· ἐπειδὴ δὲν μπορῶ γιὰ τὴν ὥρα διόλου νὰ καθῶ. Γιὰ τοῦτο προτιμῶ τοὺς μικροὺς περίπατους πεζή. Ἀλήθεια πού κι ἀφτὸς σήμερα μοῦ κόστισε. Μὴ θαρρῆτε πῶς εἶμαι καλῆτερα σπῆτι, οὔτε κανε στὴν τρύπια μου ἀπάνω τὴν πολυθρόνα. Κάποτες πᾶει· κάποτες πάλι μοῦ τσοῦζει σὲ τέτοιο βαθμὸ πού θαρρῶ πῶς ἔχω στὴ φούσκα μου μέσα ἕνα μπαστούνι κόκκινο σίδηρο φωτιά. Τὴν ἐρχόμενη τρίτη θὰ τὸν βωτήσω ἂν τὸ θεράπεμα θὰ βαστάζῃ ἀκόμη πολὴ καιρὸ. Νὰ σας πῶ, πρέπει νὰ τὸ ξέρω ἂν τὸ κάτω κάτω εἶναι ἢ δὲν εἶναι μακρὸ τὸ θεράπεμα. Σήμερα σὰ νὰ μιλοῦσε και γιὰ τὸ Γενάρη, ὡστε δὲ μοιάζει πῶς εἶμαστε στὸ τέλος. Τοῦ εἶπα πῶς τις δύο τοῦ Γενάρη θαρρῆτε μαζί του και φάνηκε πολὺ πολὺ φαρμαστημένος. Νομίζω πῶς τότες θὰ εἶμαι και γὼ καλῆτερα. Τὴ νύχτα δὲν κοιμήθηκα περίφημα, δὲν κοιμήθηκα ὅμως και τόσο ἄσκημα. Τὸ πρῶτὸ, συλλογιστικὰ πῶς καλῆτερα θὰ εἶμωνα ἢ σηκωνόμουνε ἀμέσως, ἐπειδὴ στὸ κρεβάτι μου εἶμωνα κουρασμένη. Μὰ σταθηκε τὸ ἴδιο κ' ἔνοιωθα κούραση ἄλλη τόση. Τώρα πού γυρίσα σπῆτι ἔδω και λίγη ὥρα, εἶμαι καλῆτερα. Ἡ θερμοκρασία μου βλέπετε πῶς δὲν τὸ κούνησε, 37°—37°. Δὲν ἔχετε ἰδέα πόσο χάρηκα σὰν τὸ εἶδα. Ἴσως γιὰτι ἀποκοιμήθηκα προτοῦ θερμομετρηθῶ κι ἀφῆτα μὴ στιγμὴ τὸ γράψιμο. Τὶ περίεργο! Μπορεῖ νὰ εἶμαι κουρασμένη, γιὰτι δὲν ἔχω πιὰ διόλου θέρμη και ἡ θέρμη πάντῃ μετὰ κούρδίζει λιγάκι. Μὰ μὴν προσέχετε στὴν κούρασή μου· εἶναι κούραση καλῆ· ὅσο γιὰ τοὺς πόνους, ἀλλάζει· ἀλήθεια πού με εἰδοποιήσανε».

Τις εἴκοσι δύο, παρασκευῆ, χειροτερέψανε τὰ πράματα. Τὸ γράμμα τῆς ἀρχίσε στις πεντέμιση· Ἀγαπητέ μου ἀφέντη, ἀργὰ πάνω και σας γράφω ἀπὸ τὸ πρῶτὸ πρῶτὸ ὅμως, ἄλλο δὲν ἔκαμα παρὰ ἕσας νὰ συλλογιόμω. Ἀφτὸ σῆμαινε, μετὰ τις συνήθειες τῆς Κατινούλας, πῶς ἀπὸ τὸ πρῶτὸ πονοῦσε, γιὰτι σὰν πονοῦσε φώναζε τὸν Ἀντρέα. «Ἐψές τὸ βράδι, πλάγιασα μόνο στις ἑννιά, ἐπειδὴ φοβόμουνε μήπως και πονεῖω ἀκόμη περισσότερο στὸ κρεβάτι.

Ὁ γιατρός ἔμεινε στὴν κάμερὴ μου μισὴ ὥρα τρία τέταρτα· μ' ἔκαιγε μ' ἔκαιγε, και τὸ κάψιμο σὰν ἀνέβαινε ἀπὸ τὴ φούσκα ἴσα μετὰ τὸ στομάχι· μοῦ παράγγειλε νὰ πῶ νερὸ τοῦ Βισί, ἀκόμη και σήμερα ἦπια. Λέει πῶς τὸ κάψιμο δὲ θὰ προσέχεται ἀπὸ τὰ βράδια. Πιὸς τὸ ξέρε; Θέλει, ὅπου κι ἂν εἶναι, νὰ μοῦ κοιτάξῃ τὴ φούσκα, λέει τὴν δευτέρα, σὲ τρεῖς μέρες. Τοῦ λέω πῶς νὰ προσπαθήσῃ νὰ τὸ ξεχάσῃ και πῶς ἐγὼ γιὰ σίγουρο δὲ θὰ τοῦ τὸ θυμίσω. Μὰ δὲν ξεχνᾷ. Μοῦ εἶπε πῶς δὲ θὰ μοῦ πονεῖ. Ὁ κακίμος! Μὰ ἐγὼ τέτοιες ὥρες θὰ ἤθελα νὰ μοῦ πᾶνε ὅλοι τους στὸ διαβολο. Ἀγκαλιά, πρέπει νὰ με κοιτάξῃ, ἀφοῦ τὸ ζήτησε κι ὁ κ. Χουίταρης. Νὰ μὴ σας τὰ πολυλογῶ, κοιμήθηκα τὴ νύχτα καλοῦτσικα. Ἐμεινα στὸ κρεβάτι ὡς τις τρεῖς. Κοιμήθηκα ὕστερις ἀπὸ τὸ πρόγεμα μου μὴ ὥρα. Σηκώθηκα γιὰ νὰ μοῦ συγυρίσουνε τὸ κρεβάτι και γιὰτι νόμιζα πῶς θὰ εἶμαι καλῆτερα. Στις τέσσερις παρὰ τέταρτο, νὰ πού μετὰ πλυνῶνε κούραση και θάρρεψῃ πῶς θὰναγκασθῶ νὰ ξαναπᾶω μὴ στις πέντε καλητέρες και τώρα εἶμαι κιάλα καλῆτερα. Εἶχα τὸ πρῶτὸ, 36°5 και τὸ βράδι 37°5 και εἶμαι βίβαιη πῶς εἶναι γιὰτι στις τέσσερις εἶμωνα κουρασμένη. Μὰ δὲν πειράζει. Ἀλήθεια μου, τρώγω καλὰ και μοῦ σερβίρουνε ὁ τι θέλω.»

Σ' ἀφτὸ τῆς τὸ γράμμα ἴσια ἴσια ἢ Κατινούλα μιλοῦσε γιὰ τὴν ἀγάπη τῆς μάννας τῆς και γιὰ τὴν Ἄννα, πού τὸ πῆρε ἀνάποδα ὁ Ἀντρέας και ταράχτηκε. Μὰ τάντρωμένο τὸ παιδί ξακολουθοῦσε μετὰ χίλιες κουβέντες, χίλια δυὸ νοστιμὰ λόγια και γλυκὰ γιὰ τὸν Πάβλο, γιὰ τὴ Μοιριτῆ, γιὰ τὸ ἕνα και γιὰ τὸ ἄλλο. «Μωρολογῶ κ' ἔτσι δὲν πονῶ διόλου ἀφτότου σας γράφω. Εἶμαι καλῆτερα.» Γέμιζε τῆς σερὰ κατεβᾶτᾶ. Ἐβάζε στὸ μετᾶξὺ και μὴ ὀρήση πού τὸν ἔκαμε νὰ μετᾶξὺ τις μέρες και τις ὥρες· «Τὶ περίεργο! Στὴν ἀρχὴ μετὰ σταναχωροῦσε πού ὁ ἀφέντης ὁ τόσο και τότο καλός, θὰ σκιτωθῆ και νύκθῃ ὡς τὸ Μπ. Μὰ νὰ πού και γὼ τὴν λέω σὰν και σας. Ἐχω βιάση νύκθῃτε, γιὰ νὰ δῆτε τί τρεῖ-χει και νὰ μιλήσετε μετὰ τοὺς γιατροὺς, ἐπειδὴ ὅλα, ἕσας θὰ σας τὰ ζηγήσουνε καλῆτερα.»

Οἱ τελευταῖες τῆς οἱ θερμοκρασίες πού μοιάζει τόντις σὰ νὰ κατεβᾶναι, μὴ μετὰ τοὺς πόνους πού ἀβγατίζανε, δείχνανε ἴσως πῶς οἱ ἀνγκαῖοι πόνου, ἀνγκαῖοι ἕνα συλλογιστικῆς τὸ θεράπεμα τὸ δεινὸ, δὲν πειράζανε, παρὰ ξαλαφρώνανε τὸ μολεμένο τὸν ὀργανισμό, λοιπὸν πῶς ἐνεργῶσε τὸ ξάδιο. Μ' ἀφτὸ προσπαθοῦσε ὁ Ἀντρέας νὰ παρηγορηθῆ, νὰ κάμῃ κούραση. Οἱ πόνου ὅμως, κακοὶ καλοὶ, δὲν πᾶθανε και τοῦ κόρτανε και παρηγοριά.

(Ἀκολουθεῖ!)

ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΗ ΚΑΙ ΜΗΟΗΤΡΙΑΙ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΥΨΗΛΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΝ
ΤΗΣ Α. Μ. ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ

Ἰδρυμα ἀνωτέρας τεχνικῆς ἐκπαίδεῖσως

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Γραφία Παιδείας Κάνγγος και
ὁδὸς Σταδίου 20.

ΣΧΟΛΑΙ

Ἀνωτ. Ἐμπορικῆ.—Βιομηχανικῆ.—Γεωργικῆ.—Μηχανουργικῆ.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ ΤΩ ΑΠΟΤΥΠΩ